

BELEIDSREGEL BESCHERMING BOMEN IN HELMOND 2010

Het college van burgemeester en wethouders van Helmond;
Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 4.3.1 tot en met 4.3.8 van de Algemene Plaatselijke Verordening Helmond 2008

besluit:

- I. Vast te stellen de Beleidsregel bescherming bomen Helmond 2010
- II. In te trekken de Beleidsregel bewaren houtopstanden Helmond 2008, zoals vastgesteld op 6 november 2007 (Gemeentebblad, 2007, 79)
- III. Te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag na bekendmaking

1 Doelstelling

Ontwikkeling van een gezond en duurzaam bomenbestand om het groene karakter van de stad te behouden en waar mogelijk te versterken (conform Bomenvisie 2004) en een goede bescherming van bijzondere bomen.

2 Bomenbeschermbeleid

Burgemeester en wethouders hebben elementen (solitaire bomen, boomgroepen, bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en gebieden) aangewezen waarvoor een kapverbod geldt.

Slechts in uiterste gevallen kan hiervan door B&W ontheffing worden verleend. De door B&W aangewezen elementen zijn opgenomen in de Bomencatalogus en op de Bomenkaart. Deze elementen kunnen zowel in gemeentelijk bezit zijn als in bezit bij derden (bijv. particulier).

In de Bomencatalogus is per element een omschrijving en foto opgenomen.

Voor overige, niet beschermde, gemeentelijke bomen zijn regels opgesteld om eenduidige objectieve behandeling van vragen over en overlast van bomen mogelijk te maken. Daarbij worden boomwaarde en boombezwaren op basis van meetbare criteria afgewogen.

3 Aanwijzing van beschermde bomen

Op grond van artikel 4.3.2 tweede lid van de Algemene Plaatselijke Verordening 2009), hebben burgemeester en wethouders de volgende elementen aangewezen:

- a. Parcticuliere objecten met een voor Helmond bijzonder groen karakter:
1. Rijks- of gemeentelijke monumenten met een bijzonder groen karakter dat is benoemd in de redengevende beschrijving:
 - Binderen, archeologisch monument
 - Molenstraat 70, Protestantse begraafplaats
 - Molenstraat 72, Rooms Katholieke begraafplaats
 - Aarle-rixelseweg 101 Villa De Beemd, tuin ontworpen door L.A. Springer (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
 - Aarle-rixelseweg 63 Villa Carp, tuin ontworpen door D. Tersteeg (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
 - Aarle-rixelseweg 14 Wesselmanvilla, parkachtig aangelegde tuin in combinatie met gemeentelijke groenstroken
 - Kanaaldijk N.W. 77, tuin in engelse landschapsstijl (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
 - Deurneseweg 9 en 11, vm. Klooster Christus Koning, parkachtig aangelegde tuin met bos (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
 2. Overige bijzondere groene percelen:
 - Aarle-rixelseweg 75: in het straatbeeld beeldbepalende tuin, voornamelijk bestaand uit beuken die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn
 - Hoofdstraat 159, Rooms Katholieke begraafplaats bij St. Lucia kerk
 - Hortsedijk, Rooms Katholieke begraafplaats
 - Wesselmanlaan 25, Elkerliek Ziekenhuis: terrein met een voor Helmond unieke groene sfeer en een beeldbepalend karakter voor de wijk
- b. Bomen die 23 punten of meer scoren op het moment van opname op basis van de volgende criteria:
1. Leeftijd

Betreft leeftijd van de boom in jaren.

Uitgangspunt is dat een boom in de meeste gevallen ouder dan 50 jaar moet zijn om beschermenswaardig te zijn.

Tabel 1. Waardering van de leeftijd

Leeftijd (jaar)	Punten
0 – 50	0
51 – 75	5

76 – 100	7
101 – 200	9
> 201	15

2. Conditie

Betreft de conditie van de boom op basis van visuele beoordeling (conform Vitaliteitsklassering van Roloff), zoals hierna beschreven.

- Normaal: De conditie is goed. Op middellange termijn (10-15 jaar) worden geen problemen verwacht. Een boom met een goede conditie heeft een goed ontwikkelde kroon, met een gelijkmatige verdeling van veel fijne twijgen in de buitenkroon. Er is geen of nauwelijks dood hout aanwezig.
- Verminderd: De conditie is verminderd, maar op de korte termijn (<5 jaar), worden ten aanzien van de fysiologische toestand van de boom geen problemen verwacht. Bomen met een verminderde conditie hebben een redelijke verdeling van fijne twijgen. Er is weinig dood hout aanwezig.
- Sterk verminderd: De conditie is duidelijk verminderd. De fysiologische toestand van de boom is slecht, maar herstel van de boom is eventueel mogelijk. Bomen met een sterk verminderde conditie hebben weinig fijne vertwijging in de buitenkroon. Er kan redelijk veel dood hout in de kroon aanwezig zijn.
- Slecht: De conditie en levensverwachting van de boom is minimaal. De mechanische en/of fysiologische toestand is zo slecht dat 'herstel' van de boom niet of nauwelijks mogelijk is.

Uitgangspunt is dat conditie beperkte invloed heeft op de beschermenswaardigheid van een boom en dat dode bomen niet beschermenswaardig zijn.

Tabel 2. Waardering van de conditie

Conditie	Punten
Normaal	5
Verminderd	4
Sterk verminderd	3
Slecht	1
Dood	-65

3. Dendrologische waarde

Betreft de bijzonderheid van de boomsoort.

Hierbij is gebruik gemaakt van de sortimentsklassering die in de Methode Raad (Nederlandse Vereniging van Beëdigd Taxateurs van Bomen, Richtlijnen 1998) wordt toegepast. Hierbij wordt het sortiment ingedeeld in 7 klassen (zie bijlage 1). Bepalend

voor de sortimentsklassering zijn de groei- en ontwikkelingssnelheid en de teeltkosten van bomen. Naarmate bomen moeilijker te vermeerderen zijn en zich langzamer ontwikkelen komen zij in een hogere klasse.

Tabel 3. Waardering van het sortiment

Sortimentsklasse	Punten
1	0
2	1
3	2
4	3
5	4
6	5
7	6

Als de boom niet in de lijst voorkomt, wordt door een vakkundige een inschatting gemaakt die in verhouding is met de classificatie op de lijst.

4. Zeldzaamheid in Helmond

Maatstaf voor de beoordeling van de zeldzaamheid is (een inschatting van) de frequentie van voorkomen binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Helmond. Hierbij gaat het om de boom in zijn gehele hoedanigheid: de combinatie van boomsoort, leeftijd, boomvorm.

Uitgangspunt is: hoe zeldzamer, hoe hoger gewaardeerd.

Tabel 4. Waardering van de zeldzaamheid in Helmond

Aantal in Helmond	Punten
Zeer zeldzaam (1 tot 10 exemplaren)	9
Zeldzaam (11 tot 100 exemplaren in Helmond)	5
Algemeen (101 of meer exemplaren in Helmond)	0

5. Boomvorm

Betreft de bijzonderheid van de boomvorm.

Hierbij wordt rekening gehouden met de natuurlijke habitus, bijzondere groeiwijzen en mate waarin menselijk ingrijpen de boom heeft gevormd of misvormd.

Uitgangspunt is dat de natuurlijke habitus of een bijzondere natuurlijke variatie (zoals meerstammigheid of een karakteristieke stambuging) zeldzaam zijn en daardoor hogere waarde hebben dan bomen die door menselijk ingrijpen zijn gevormd.

Tabel 5. Waardering van de boomvorm

Boomvorm	Punten
Natuurlijk	4
Bijzondere natuurlijke variatie	4
Knotboom	2
Leiboom	2
Opgekroonde boom	0
Gekandelaberde boom	0

6. Beeldbepalendheid

Betreft de mate waarin de boom bepalend is voor het beeld van de openbare ruimte voor gebruikers daarvan. Hierbij is zowel het zomer- als het winterbeeld van belang.

- Zeer beeldbepalend is een boom die op alle momenten van de dag en vanuit alle richtingen direct in het oog springt door zijn omvang en vorm. Meestal staat de boom vrij in de ruimte. Soms hangt de kroon over de gebruiksruimte, zodat je er onderdoor komt en de boom 'beleeft'. De boom is kenmerkend voor de plek; die plek zou totaal veranderen als de boom er niet meer zou zijn.
- Normaal is dat een boom in het straatbeeld uit minstens twee richtingen opvalt, waarbij minstens 50% van de kroon zichtbaar is.
- Enigszins beeldbepalend is een boom die alleen het beeld bepaalt als je er naar kijkt, maar niet in de gebruikelijke kijkrichting voor de doorsnee gebruiker van de openbare ruimte.
- Niet beeldbepalend is een boom als alleen een klein deel van de boom zichtbaar is (meestal alleen het topje) vanuit de openbare ruimte.

Uitgangspunt is dat de boom hoger wordt gewaardeerd naarmate de boom meer het karakter van de openbare ruimte bepaalt.

Tabel 6. Waardering van de beeldbepalendheid

Beeldbepalendheid	Punten
Zeer	8
Normaal	5
Enigszins	3
Niet	0

7. Cultuurhistorische waarde

Het betreft:

- Beschermde objecten (zie 3A)
- Bijzondere bomen in tuinen van (rijks- en gemeentelijke) monumenten die zijn

vermeld in de redengevende beschrijving

- Overige bomen die door leeftijd, vorm of standplaats karakteristiek zijn voor:
 - een bepaalde stijlperiode of ontwerpfilosofie, of
 - een (voormalig) gebruik van bomen (bv. leilindes bij boerderijen)

Uitgangspunt is dat een cultuurhistorisch waardevolle boom veel hoger wordt gewaardeerd.

Tabel 7. Waardering van cultuurhistorische waarde

Cultuurhistorische waarde	Punten
Ja	7
Nee	0

8. Bijzondere vermeldingen

Betreft vermelding op de het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting of als (gemeentelijke) herdenkingsboom (met gedenkplaatje).

Uitgangspunt is dat herdenkingsbomen bij aanplant al waardevol zijn.

Tabel 8. Waardering van bijzondere vermeldingen

Bijzondere vermelding	Punten
Landelijk register van Monumentale Bomen	20
Herdenkingsboom	15

- c. Gemeentelijke bomen, boomgroepen, lanen en gebieden die op de Bomenkaart 2004 zijn aangewezen als elementen waarvoor een kapverbod geldt

4 Ontheffingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen, na zorgvuldige integrale afweging, ontheffing verlenen van het kapverbod indien:

- a. de boom een gevaar oplevert voor de omgeving (bijvoorbeeld instabiliteit, breukgevoeligheid of verspreiding van ziekten en plagen) die redelijkerwijs niet anders te voorkomen is dan door rooien van de boom;
- b. de boom zwaarwegende overlast veroorzaakt die redelijkerwijs niet anders te verhelpen is dan door rooien van de boom. Onder zwaarwegende overlast wordt verstaan:
 1. gevaar door gif of stekels door een gemeentelijke boom in een beschermde bomenhoofdstructuur :
 - met stamdoorns (Gleditsia) op een door de gemeente ingerichte speelplek in de bespeelbare ruimte (gazon of verharding) of bij een doorgang kleiner dan 1,00

- meter of binnen 1,00 meter van een voet- of fietspad
- met giftige vruchten of bladeren (*Laburnum anagyriodes*, *Taxus baccata*, *Thuja occidentalis*, *Prunus serotina*, *Ilex aquifolium*, *Robinia pseudoacacia*) op een door de gemeente ingerichte speelplek of naast een schoolplein
2. schade door boomwortels aan een gebouw, niet zijnde een tuinmuur, verharding of riolering als de schade in redelijkheid niet te vergoeden is.
 3. extreme overlast door appels en peren als sprake is van te voorziene jaarlijks terugkerende materiële schade of gevaar door gladheid door een gemeentelijke boom in een beschermde bomenhoofdstructuur, mits 75% van de direct belanghebbenden instemt.
- c. het vellen van de boom in een lijn- of vlakelement noodzakelijk is en het vellen niets afdoet aan de basis op grond waarvan het element is aangewezen.
- In een vlakelement of een lijnelement kan een andere reden, dan de in a., b. of d. van de ontheffingscriteria genoemde, aanleiding zijn om een boom te rooien. Wanneer het rooien de kwaliteit van het gebied of de bomenrij niet aantast kan een ontheffing worden verleend, mits voldoende afgewogen.
- d. het vellen van de boom noodzakelijk wordt geacht voor een goede agrarische bedrijfsvoering;
- In 1999 heeft de gemeente Helmond met de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) een convenant afgesloten om voor de periode 1999 en 2000 het realiseren van landschappelijke erfbeplantingen te stimuleren. De gemeente heeft daarbij afgesproken om haar regelgeving zodanig in te richten dat deze investering in het landschap niet leidt tot onaanvaardbare belemmeringen in de agrarische bedrijfsvoering. Slechts voor het kappen van houtopstanden die in het kader van dit convenant zijn aangeplant en vallen binnen de door burgemeesters en wethouders aangewezen vlakelementen, lijnelementen en puntelementen zal de gemeente ontheffing verlenen indien het vellen nodig is voor een goede bedrijfsvoering in de agrarische sector.
- e. bij afweging van alle betrokken belangen het algemeen belang prevaleert;
- Als algemeen belang worden aangemerkt maatschappelijke, economische en milieuhygiënische belangen op wijk- of stadsniveau. Ook stedelijke vernieuwing wordt aangemerkt als algemeen belang. Hierbij geldt wel dat (beschermwaardige) bomen ingepast dienen te worden. Indien dit niet (geheel) lukt, kan slechts goed gemotiveerd worden afgeweken.

5 Aanvraagprocedure

De volgende informatie moet worden aangeleverd bij de ontheffingsaanvraag:

- Beschrijving van de boom (omvang en soort)
- Plaats van de boom (adres)
- Situatieschets
- Indien aanvrager huurder is: schriftelijke machtiging van de verhuurder

- Ingevuld aanvraagformulier of een verzoek tot rooien indien aanvrager particulier is en de boom op openbaar terrein staat
- Motivatie van de voorgenomen kap
- Handtekening van de eigenaar

6 Overlastbeleid niet beschermde gemeentelijke bomen

Bij de aanpak van overlast door gemeentelijke bomen wordt terughoudend omgegaan met kap. Eerst wordt geprobeerd met opruimen en schoonmaken, snoei en herinrichting de overlast terug te dringen. Als dit niet voldoende resultaat heeft wordt kap, bij voorkeur met herplant, overwogen in de volgende situaties:

- a. gevaar door stekels of gif bij:
 - bomen met stamdoorns (*Gleditsia*) op een door de gemeente ingerichte speelplek (gazon of verharding) bij een doorgang kleiner dan 1,00 meter of binnen 1,00 meter van een voet- of fietspad
 - bomen met giftige vruchten of bladeren (*Laburnum anagyriodes*, *Taxus baccata*, *Thuja occidentalis*, *Prunus serotina*, *Ilex aquifolium*, *Robinia pseudoacacia*) met standplaats op een door de gemeente ingerichte speelplek of naast een schoolplein
- b. schade door boomwortels aan gebouw, niet zijnde een tuinmuur, verharding of riolering die niet door kap van de betreffende wortel(s) kan worden voorkomen
- c. jaarlijks terugkerende materiële schade of gevaar voor gladheid door appels en peren, mits 75% van de direct belanghebbenden instemt
- d. jaarlijks terugkerende overlast door honingdauw of roetdauw bij bomen ouder dan 30 jaar die al meer dan 5 jaar tot meervoudige klachten leiden, mits 75% van de direct belanghebbenden instemt
- e. extreme schaduw in tuin of woning bij bomen ouder dan 30 jaar die:
 - toetreding van daglicht tot woonruimte met gebruiksfunctie ernstig belemmeren of
 - met hun kroon meer dan 50% van de achtertuin beslaan.
 mits 75% van de direct belanghebbenden instemt

7 Overgangsrecht

Voor ontheffingsverzoeken die zijn ingediend op het moment van inwerkingtreding van de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010 geldt de Beleidsregel bewaren houtopstanden Helmond 2008.

Besloten in de vergadering van 19 januari 2010

Burgemeester en wethouders van Helmond

De burgemeester,
Drs. A.A.M. Jacobs.

De secretaris,
Dhr. A.A.M. Marneffe R.A.

Bekend gemaakt op:

31 maart 2010

De gemeentesecretaris,
Dhr. A.A.M. Marneffe R.A.

Bijlage 1 Sortimentsklassering

Boomsoort	Klasse
Acer campestre	3
Acer cam. cv	4
Acer cappacidonicum	3
Acer cap. cv	4
Acer davidii	5
Acer negundo	2
Acer neg. cv	3
Acer platanoides	3
Acer plat. cv	4
Acer pseudoplatanus	3
Acer pseu. cv	4
Acer rubrum	5
Acer rubr. cv	6
Acer rufinerve	6
Acer saccharinum	3
Acer sacch. cv	4
Aesculus hippocastanum	3
Aesculus hipp. cv	4
Aesculus pavia	5
Aesculus pavia cv	6
Aesculus plantierensis	4
Ailanthus altissima	5
Alnus cordata	3
Alnus glutinosa	1
Alnus incana	3
Alnus incana cv	4
Alnus spaethii	3
Betula ermanii cv	4
Betula nigra	3
Betula papyrifera	3
Betula pendula	3
Betula pendula cv	4
Betula pubescens	3
Betula utilis cv	4
Carpinus betulus	3

Carpinus betulus cv	4
Carya ovata	6
Castanea sativa	3
Castanea sativa cv	4
Catalpa bignonioides	5
Catalpa bignonioides cv	6
Catalpa bungei	6
Catalpa speciosa	5
Celtis occidentalis	4
Cercidiphyllum japonicum	4
Cercis siliquastrum	6
Corylus colurna	3
Crataegus grignonensis	3
Crataegus laevigata 'Paul'sScarlet'	4
Crataegus lavalleyi	4
Crataegus pinnatifida 'Major'	6
Crataegus prunifolia 'Splendens'	6
Davidia involucreta vilmoriniana	6
Fagus sylvatica	3
Fagus sylvatica cv	4
Fraxinus americana	3
Fraxinus angustifolia cv	4
Fraxinus excelsior	3
Fraxinus excelsior cv	4
Fraxinus ornus	5
Fraxinus ornus cv	6
Fraxinus pennsylvatica 'Zundert'	4
Ginkgo biloba	6
Gleditsia triacanthos	3
Gleditsia triacanthos cv	4
Gymnocladus dioica	7
Halesia carolina	7
Juglans nigra	3
Juglans regia	3
Koeleruteria paniculata	5
Laburnum watereri 'Vossii'	6
Liquidambar styraciflua	5
Liriodendron tulipifera	5

Liriodendron tulipifera cv	6
Maackia amurensis	7
Maclura pomifera	7
Magnolia acuminata	5
Magnolia grandiflora	5
Magnolia kobus/soulangiana	3
Malus cv	4
Melia azedarach	7
Mespilus germanica	6
Metasequoia glyptostroboides	3
Morus alba	5
Morus alba cv	6
Morus nigra	5
Nothofagus antartica	7
Nyssa sylvatica	7
Ostrya carpinifolia	3
Parrotia persica	7
Paulownia tomentosa	5
Phellodendron amurense	5
Platanus acerifolia	3
Platanus acerifolia cv	4
Platanus orientalis	3
Populus balsamifera	3
Populus berolinensis	3
Populus canescens cv	1
Populus euramericana cv	1
Populus nigra	1
Populus nigra cv	2
Populus tremula	1
Populus tremula cv	2
Prunus avium	1
Prunus avium cv	2
Prunus cerecifera cv	4
Prunus eminens Umbrauculifera	4
Prunus hillieri cv	4
Prunus sargentii	4
Prunus serrulata cv	4
Prunus subhirtella cv	4

Prunus yedoensis	4
Ptelea trifoliata	7
Pterocarya fraxinifolia	3
Pyrus calleryana cv	4
Pyrus communis cv	4
Quercus cerris	3
Quercus frainetto	4
Quercus palustris	3
Quercus petraea	3
Quercus robur	3
Quercus robur cv	4
Quercus rubra	3
Quercus turneri	7
Robinia ambigua cv	6
Robinia pseudoacacia	3
Robinia pseudoacacia cv	4
Salix alba cv	1
Salix pentandra	3
Salix sepulcralis 'Tristis'	4
Sequoiadendron giganteum	7
Sophora japonica	5
Sophora japonica cv	6
Sorbus aria	3
Sorbus aria cv	4
Sorbus aucuparia	3
Sorbus aucuparia cv	4
Sorbus intermedia	3
Sorbus intermedia cv	4
Sorbus latifolia	3
Sorbus latifolia cv	4
Sorbus thuringiaca 'Fastigiata'	4
Taxodium distichum	7
Tilia americana	3
Tilia americana cv	4
Tilia cordata	3
Tilia cordata cv	4
Tilia euchlora	3
Tilia mongolica	5

Tilia tomentosa	3
Tilia tomentosa cv	4
Tilia platyphyllos	3
Tilia platyphyllos cv	4
Tilia vulgaris	3
Tilia vulgaris cv	4
Ulmus carpinifolia	3
Ulmus carpinifolia cv	4
Ulmus glabra	3
Ulmus glabra cv	4
Ulmus hollandica	3
Ulmus hollandica cv	4
Zelkova serrata	5
Abies	3
Araucaria	5
Cedrus	3
Chamaecyparis	3
Juniperus	5
Ilex	3
Larix	3
Picea	3
Pinus	3
Pseudotsuga	3
Taxus	3
Thuja	3
Tsuga	3